

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET KÖZLÖNYE

HUSZONKETTEDIK ÉVFOLYAM

SZERKESZTI :
VÁNYOLÓS MIKLÓS.

KOLOZSVÁR, 1907.
AZ EGYESÜLET TULAJDONA.
NYOM. GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSE KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

108067

TARTALOM.

	Oldal
1907	1

I. Egyleti ügyek.

Közgyűlési meghívó	3, 190
Az Erdélyrészi Méhész-Egylet költségvetési előirányzata az 1907. évre	9
Az Erdélyrészi Méhész-Egylet 1906. évi zárszámadása	10
Egyesületi élet	19., 43., 72., 87., 107., 123., 159., 174
Az Erdélyrészi Méhész-Egylet igazgató választmányának 1906. évi jelentése	35
Az Erdélyrészi Méhész-Egylet költségvetési előirányzata az 1908. évre	191

II. Szakköszlemények.

T. Szerkesztőség! <i>Maurer Fános.</i>	4
Havonkénti teendők a méhesben 11., 28., 45., 61., 80., 100., 119, 133., 152., 168., 179, 200	200
Akadályozzuk meg a méhek pusztulását. <i>Dömötör László.</i>	12
Az odvas fa. <i>Szilágyi.</i>	14
Sánta kádencziák. <i>S. Pál.</i>	21., 46
A »Boczonádi« rendszer. <i>Kozma Miklós.</i>	24
Védekezés az egér és cziczkány ellen.	26
Vélemény Dömötör László »Népkaptaráról« <i>Szilágyi Sándor.</i>	47
A vérhas és gyógyítása	56
A múltép.	58
Ismét a gyarlóságok.	63., 77
Milyen a méh téli élete? <i>Bölöni István.</i>	74
A méhek ellenségei. <i>Donáth Aladár.</i>	92., 111

A lépek tisztántartása.	98
A méhek kezelése. <i>Fodor.</i>	108
Egy pár őszinte szó. <i>Pap Sándor.</i>	113
A Hanemann-téle rács	130
A rajfogó. <i>K.</i>	148
Még egy pár őszinte szó a méhek ellenségeiről. <i>Donáth Aladár.</i>	161
Az apiárium. <i>Istvánffy S.</i> 155.,	176
Az ályaság. <i>Sándor G.</i>	192
A herék száma. <i>Dr. Fényes Kálmán.</i>	194
Herefiatásból nevelt anya. <i>Donáth Aladár.</i>	196
Apróságok, (Ályas törzsön hogyan segítsünk? A méh- tetvekről. A méhszúrás gyógyszerere.)	202

III. Közérdekűek.

A méhszúrás gyógyszerere. <i>A. D'Rauschenfels.</i>	16
A viasz használata egyházi czélokra.	30
Méhészeti előadások. 64., 82.,	102
Pályázati hirdetmény. 71., 81.,	129
Méhészetünk fejlesztése.	78
Méhtenyésztési tanfolyam a székelyföldön.	101
A legszükségesebb méhészeti eszközök s a fontosabb mé- zelő növények.	116
A pécsi országos méhészeti kongresszus,	139
Felhívás. 157., 173.,	189
Nézetek a pécsi orsz. méhészeti kongresszusról. <i>K. B.</i>	181
Hogyan fejlődhetnek a méhészeti? <i>Sándor.</i>	185

IV. Vegyesek.

Kérelem.	17., 190
Pályázati hirdetmény.	55., 87
Kérelem az igen tisztelt méhész urakhoz.	65
Legujabb méhészkönyv	66
Emlékezzünk! <i>Dr. Fényes Kálmán.</i> 134.,	153
Gámán Zsigmond 1897—1907.	158
Egy megszivlelendő példa.	169

V. Irodalom.

Vinczellér könyv.	32
Méhészeti zsebnaptár 1907. évre	51
A szőlő helyes ültetése.	52
Havi útmutató az okszerű méhészetben.	120
VI. Szerkesztői üzenetek.	103
VII. Tagsági díjat fizettek.	52., 103., 171., 203
VIII. Hirdetések. 18., 33., 34., 53., 54., 67., 68., 69., 70., 84., 85., 86., 104., 105., 106., 121., 122., 137., 138., 155., 156., 172., 188., 204	

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részéről évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Király-utca 25 sz., reklamátók, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyll pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bányfy-palota intézendők.

*

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyz. cm.) 6 k., féloldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10% -al, egész éves hirdetőknél 15% -al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny“) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A KÉZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felölös szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

1907.

Ismét egy új év küszöbére léptünk, melynek tartalma előttünk még talány, de miután a mult az az alap, a melyen a jövő épüteste emeltetik, s a milyen szilárd ez az alap, oly szilárd lesz az épület is, ha azt kellő gondnal és figyelemmel építjük.

„A történelem — tehát a mult — az élet mestere“, mondja a közmondás. Ha ez a mult jó volt, dicső volt, nyugodtan tekinthetünk a jövő küzdelmei elé, mert bármi nehéz feladatot is szab elénk, multunk erejéből önértetet, bátorságot, kitartást merithetünk megküzdeni azzal.

Ha visszatekintünk lapunk multjára, önértetes büszkeség tölti el keblünket, mely az emberi gyarlóság egyik nemébe a csüggedésbe esni nem enged, hanem hatalmas erejével munkára serkent, buzdít, ösztönöz.

E dicső mult fénye beragyogja az alakatlan jövendő sűrű ködét, s nem félhetünk, — ha az elődeink által megszilárdított úton férfias bátorsággal, kellő erélylyel s ernaedetlen szorgalommal munkálkodva haladunk, s ezen

1

ATRONOMI OBSERVATORIUM

48 * 1907. APR. 5-

1907. APR. 5.

alapon kezdjük meg az új évet, — mert bármily terheket ró reánk, az ügy szeretete, t. olvasóink szemmel tartott érdeke, erőt ad a küzdelem felvételére s győzelemre vezet.

Beváltottuk ígéretünket, nem futottunk a jobb remény-nyel kecsegtető, de kétes értékű ujitások után. Nem áldoztuk fel vétkes könnyelműséggel kedves olvasóink hiszékenységét, bizalmát és érdekeit, olyan fennn hirdetett ujitásoknak, melyek támadnak, mint a csillagból elszakadt meteor, bevilágítja egy időre az égbolton pályáját, eltűnik a messzeségbe és saját tüzeiben ég el, semmisül meg.

Azonban nem hagytuk figyelmen kívül az ujitásokat, sőt élénk érdeklődéssel kísértük azokat, de nem tehetjük, hogy lelkesülve minden egyes fecske megjelenésén hirdessünk egy új, egy jobb tavaszt.

Hány ujitás, hány javítási rendszer keletkezett a mióta a méhek kezelését okszerűen gyakorolják s mind-megannyi nagy port vert fel, de úgy látszik csak azért, hogy a fölvert portól eltűnése ne legyen látható.

Az ujitás is csak akkor helyes, akkor jó, ha kiforr mint a jó must s ezt nem tévesztettük el szemeink elől, hanem inkább ragaszkodtunk és ragaszkodunk egy olyan (habár régi s mint ilyen kipróbált) rendszerhez, a mely eddig is bevált, semhogy sokat ígérő, de bizonytalan eredményű ujitások földicsérésével t. olvasóinknak esetleg kárt okozunk, mert tudjuk, ismerjük hazarészünkben lakó t. olvasóink nyomasztó anyagi helyzetét, kiknek nem áll módjukban költséges kísérletezéseket tenni.

Korosabb t. olvasóink kifejezett óhaját méltányolva, azon betűnemet (nagyságot), a melyet eddig használtunk, már az év közepén (a juliusi számban) megváltoztattuk; az a garmond helyett cicero nagyságban van használva. Ezáltal lehetővé tettük, hogy a gyengébb látású t. olvasóink is képesek azt — az esti órákban is — szemeik kifárasztása nélkül olvasni. Azonban ez a lap terjedelmét nem változtatja meg, mert a sorok habár nagyobb betűkből, de tömött sorokban vannak szedve.

Köszönetet mondunk mindazon lelkes méhésztársaknak, akik irodalmi munkásságukkal a lefolyt évben segítségünkre voltak s kérjük, hogy szives érdeklődéseiket, jóindulatukat irántunk ezután is fenntartani sziveskedjenek s reméljük, hogy ezután sem hagynak a küzdelemben magunkra, hanem szerzett tapasztalataikat, véleményeiket a méhészet terjedése és fejlődése érdekében lapunk hasábjain — mely nyitva áll mindenki számára, aki jót, hasznosat ír — nyilvánosságra fogják hozni.

Nemes törekvésünkben csak úgy érhetünk célt, ha t. olvasóink pártfogása kíséri. Minél tömörebb a támogatás, annál buzdítóbb a munka s annál nagyobb a siker.

Kérjük tehát t. olvasóink lelkes támogatását s lapunknak barátai és ismerősei körében való ajánlását.

Boldog újévet kíván *A szerkesztőség.*

Közgyűlési meghívó

Egyletünk 26-ik évi rendes közgyűlését *1907. évi január hó 27-én, vasárnap délután 3 órakor*, fogja megtartani Kolozsvárt a városház közgyűlési termében, melyre az egyesület minden egyes tagját meghívja az elnökség.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgató-választmány évi jelentése.
3. Pénztárnok jelentése az 1906. évi bevételek és kiadásokról.
4. A pénztárvizsgáló-bizottság jelentése.
5. Az 1907. évi költségelőirányzat megállapítása.
6. Választások.
7. Indítványok.*

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület igazgató-választmányának Kolozsvárt 1906. évi november hó 17-én tartott üléséből.

Br. Jósika Gábor,

elnök.

Dr. Balázs Ferenc,

főtítkár.

* Esetleges indítványok a közgyűlés előtt 8 nappal a főtítkárnál írásban benyújtandók. (Alapszabályok 30. §.)

Szives emlékeztetésül. Ha fenti (január 27.) határnapon tartandó közgyűlésen t. tagtársaink nem jelennének meg az alapszab. 34. §-ában előírt kellő számban, úgy a közgyűlés az alapszabályok 33. §. értelmében 1907. február hó 3-ára napoltatik el, a midőn tekintet nélkül a jelenlevő tagok számára, a közgyűlés meg fog tartatni.

T. Szerkesztőség!

Midőn a „Méhészeti Közlöny“-höz bekopogtatok, bemutatkozom, hogy 1878-ik év óta — kevés megszakítással — méhészkedem, úgy a felvidék bérce, erdős völgy ölében, mint a Duna-Tisza homokos közén.

Jelen soraim megírásához késztet a most duló kaptárharc s midőn e tárgyhoz t. Szerkesztő úr engedelmével hozzá szólok, igyekezni fogok a tárgyilagosság szigorú betartásával bírálni.

Mindnyájunk előtt ösmeretes, hogy Boconádi Szabó barátunk az általa felállított rendszerével az eddig követett rendszert, elméletet, méreteket stb. sutba dobta és el kell ösmernünk, hogy fellépése merész.

Ezzel nincs az megmondva, hogy őt okvetlen minden tekintetben *vakon követjük*.

Tény az, hogy az országos méretű kaptár jelen alakjában és beosztásában mézelő kaptárnak nem felel meg! Nem hivatkozom magamra, de vegyük elő bármely „Méhészeti könyvet“ s mindenikben megtaláljuk azon tételt, hogy: „A méhész első feladata erős és nagy törzseket nevelni, hogy a mézelési idényt kihasználhassa és erős törzseket beteleljen.“

Ezt az országos kaptárral nem érhetjük el, mert a fő mézelési idényre még gyengék, valamint ősszel a törzseket egyesíteni tanítanak úton-útfélen.

Tény az, hogy a Boconádi-kaptár méreteiben nagy, megfelel a jó mézelő kaptárnak s ősszel egyesíteni nem kell. Kezelése pedig a lehető legegyszerűbb.

Nem osztom Boconádi azon nézetét, hogy az összes

sok ezer darabra menő országos méretű kaptárokat dobjuk a tüzre s vegyünk nála új kaptárt, de nem helyeslem azt se, hogy vállalatok keletkezzenek, különösen egyesület pártfogása alatt, az országos kaptárak készítésére és tovább szaporítására akkor, a midőn már Boconádi-kaptárak vannak, azokat ösmerjük és előnyeik kézzel foghatók.

Igazán érthetetlen hazai Egyesületeink viselkedése a Boconádi-kaptárral szemben. A szakközlönyökben eddig tárgyilagosságot vagy ellenvetést még nem olvastam, csupán Boconádi hangjának és fellépésének esetleges személyeket sértő kifakadásokat tulajdonítanak neki.

Elismerik, hogy ha a kaptár jó, majd tért hódít magának. Föltéve, hogy a kaptár jó, miért ellenzik terjedését s miért kardoskodnak az országos kaptár mellett azok, kik a nagy család nevelését tanítják. Ezek nem tárgyi, csupán személyi indokok!

Hogy 36 évig használják az országos kaptárt s ebből most engedni nem lehet. Ez nem érv és nem indok, mert a kor haladt.

Hogy sokan vannak az országos kaptárral megelégedve, erre az a válaszom, hogy csak azok, kik jobbat nem ismernek.

Én is az országos méretű kaptárral kezdtem a méhészkedést, de csak nagyon rövid ideig, mert számtalan hibáit felismertem. Első hibája, hogy kicsi.

A Boconádi-kaptárt én sem tartom, mint a kaptár netovábbját, bár magamnak nincs, de hol csak láttam, valószínű öröm volt a méhek szorgos munkálkodását és a nagy mézeredményt észlelni.

Jelenleg két nagy ellentét előtt állunk, a régi kis kaptár és az óriási Boconádi közt. Országos és méhészeti érdekből helytelen a két ellentétes állásponthoz konokul ragaszkodni. Értsük meg egymást, adjunk alkalmat egymásnak az érintkezésre s abból mindnyájunknak hasznunk lesz.

A Boconádi elmélet is majd kiforrja magát, mint a jó must s bár idegenszerű előttünk az ujitása, mégis érdemes,

hogy első sorban a mérvadók foglalkozzanak vele, de nem ellenszenvvel, hanem komoly tárgyilagossággal.

Egy ízben a keretek távolságáról kérdést intéztem hozzá s ő a 35 mm. használja, de hivatkozik más méhésztársra, ki 33 mm. használ s hozzá teszi, hogy ezen válaszzal legyenek megelégedve, mert az úgy van.

Boconádi barátom ezen feleletével elfelejtette, hogy semmit se mondott, mert 35 vagy 33 mm. e a helyes keret-távolság? Az ő hite a 35 mm., de nem a gyakorlati meggyőződése, mert én a gyakorlat és kísérlet alapján a 37 mm. tartom a természetes és helyes távolságnak.

Mint mondja, kaptárját sok évi kísérlet után állította össze, de nem személyi indító okok nélkül s most már a kaptár vérré és második természetté vált.

Maurei János.

Igen tisztelt Uram!

Az a jóindulat, melylyel a most folyó állítólagos harcban békekötésre vagyis egyetértésre buzdít, készlet arra, hogy a jó ügy érdekében azonnal válaszoljak.

A most dúló kaptárharc nem mai keletű, mint minden háborúnak, úgy ennek is el volt vetve a magva már akkor, amikor az első kaptárt feltalálták. Minden újabb fölfedező felélesztette a harc tüzét nemcsak nálunk, hanem az egész világon mindenütt és ezek a harcok addig folytak, míg az egyik fél engedett, belefáradt vagy fiaskót vallott.

A 36 év óta fennálló országos méretű kaptárt nem a Boconádi elmélete támadta meg legelőbb s azt hiszem, nem is utoljára s mégis fenntartotta magát a mai napig s nem erősitem, de úgy gondolom, ezután is fenn fogja magát tartani.

Mint minden vásári komédiának meg van a maga közönsége, úgy az újításoknak is meg vannak a maga követői. E hasonlatot ne tessék úgy venni, mintha én a Boconádi rendszerét vásári komédiának tartanám, mert elismerem szaktudását és azt is, hogy kaptára itt-ott megfelelő, sőt amit tapasztalat után mondhatok, ahol legalább *egyszer jó*

hordás van, ott megbecsülhetlen, de ahol egész éven át kell a méheknek gyűjteniök a *kevésből*, ott lesz benne egy rakás bogár, a mely éhen vész télen.

Az országos méretű kaptár szűk kebele tökéletesen elég ahhoz, hogy a méhek abban jól érezzék magukat.

A mit a szakkönyvekben olvasunk, arra nagyon is rá-cáfol a régi méhészek eljárása, azok nem a népes törzseket tartották meg magnak, hanem azokat őszzel lekénezték és ezen eljárásuk teljesen indokolt, az ők felfogásukat tekintve.

A mi a két kaptár hozamát és kezelésének egyszerűségét illeti, erre ismét saját tapasztalatomból és a másoktól szerzett adatokból állithatom, hogy az országos méretű kaptár jóval több hasznot hajt egyszerűbb kezelés mellett, mint a Boconádié.

Lássuk: A Boconádi kaptárba két rajt fogunk be, e két raj a második (?) évben kiépití a 30 keretet és 10 et megtölt mézzel, tehát 2 év alatt ad 10 keret mézet (de sohasem szűzmézet).

Tegyük most ezt a két rajt két országos méretű kaptárba külön-külön. Lássuk azt el lépkezdéses keretekkel mindhárom sorban, tegyünk a választó-deszka helyére egy egész Hanemann-rácsot. Zárjuk el a költőtér ablakát s fedjük be egy megfelelő nagyságu lappal, hogy a fény ne érje és hagyjuk békén a költőteret. A két család mindkét kaptárt teljesen kiépití, a felső sort megtölti tiszta mézzel, amit elvehetünk tőle s rögtön üressel pótoljuk, mert a költőtérben őszzel lesz neki annyi, a mennyi télire elég. A költőteret ne nyissuk fel soha, csak akkor, ha anyátlanságot veszünk észre s akkor segítsünk rajta. őszzel ürítsük ki a mézürt, lezárjuk a költőtér feletti rácsot s kész a betelelés, tavasszal fölnyitjuk, beadjuk a 10 (most már kiépitett keretet, ha ilyen van) s kész a kitelelés. Kell-e ennél egyszerűbb kezelés? Nem hinném. A mézür annyiszor kiüríthető, a hányszor azt az idő és méhlegelő kedvező volta szerint megtöltötték. Kérem a két eredményt összehasonlítani s az az országos méret javára dől.

Ezt a kezelést velem egy vad méhtörzs taníttatta meg

és azután máson is kipróbáltam és bevált. A többek közt most legutóbb Kozma Miklós tanító úr járt így egy vett családdal, a melynek költőterében a lépek össze voltak dőlve és építve s nem mert hozzá nyulni, hogy rendezze, úgy hagyta és sokkal nagyobb hozamot adott a rendesen kezelt méheinel. Tessék megpróbálni s az országos kaptár előnyei is kézzelfoghatók lesznek.

Hogy a Boconádi-kaptárban jobban járnak a méhek, az természetes, mert a kis falu utcáin alig járnak az emberek, de ha vásár van ott, mindjárt olyan sürgés-forgás van, hogy alig lehet tőlük járni. Több a méh, nagyobb a járás.

De ne feledjük el Salamon király bölcs mondását sem: „Ne örülj a gazdaságnak, mert amint gyül a vagyon, úgy gyülnék annak megemésztői is.“ A sok méh többet gyüjt, de többet is fogyaszt.

Nem is említem azon t. méhésztársakat, akik a méhészetet nem csak itt a hazában gyakorolják, hanem külföldön is jártak annak tanulmányozására és ezek mindnyájan az országos méretű kaptárt használják s az egyesületnél ilyeneket rendeltek. Hogy ezek a méhésztársak saját kárukra dolgoznának, el sem képzelhető.

Végül nagyon csalódní méltóztatik, ha azt tetszik rólunk föltételezni, hogy mi Boconádi személyes ellenségei vagyunk. A világért sem. Mi a Boconádi irodalmát nagyon is élénk figyelemmel kíséjük s nincs semmi okunk őt és dolgait személyeskedésből bántalmazni, de amikor nyilvánosan olyat állít rólunk, amit rólunk még föltételeznie sem volna szabad, nem hagyhattuk szó nélkül. Mi tudjuk merről fútt akkor a szél. Mert vannak emberek, akik bátran elénekelhetik ezt a nótát:

Volt szeretóm tizenhárom
Tíz elhagyott maradt három,
Kettő megcsalt, maradt még egy,
Ezt az *egyet* én csalom meg.

Igaz tisztelője

A szerkesztő.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület költségvetési előirányzata az 1907. évre.

Folyó szám	Fedezet	1996		1907		Folyó szám	Szükséglet	1906		1907	
		kor.	f.	kor.	f.			kor.	f.	kor.	f.
1	A mult 1906. évi tagdíj hátralékból	—	—	400	—		I. Személyi járandóságok :				
2	Folyó 1907. évi tagsági díj	1600	—	1000	—	1	Lap (Méhészeti Közlöny) expeditor évi munkadíja	120	—	120	—
3	Méhteleg jövedelméből	100	—	300	—	2	Tisztviselők esetlegi jutalmazása (tiszteletdíj)	1300	—	800	—
4	Mult 1906. évi hirdetési hátralékból	—	—	206	19		II. Dologi kiadások :				
5	Folyó 1907. évi hirdetés díjba	200	—	180	—	3	Főtítkár évi iroda átalánya	100	—	100	—
6	Kaptár készítésből	—	—	600	—	4	Szerkesztő	200	—	200	—
	Összes bevétel	1900	—	2686	19	5	Pénztárnok	100	—	100	—
	Összes kiadás	4988	73	5820	—	6	Méhészeti Közlöny 1903. évi nyomda költség	332	73	—	—
	Marad fedezetlen hiány	—	—	3133	81	7	Szaklapokra és szakkönyvekre	100	—	100	—
						8	Méhészeti Közlöny nyomdaköltsége	1000	—	1500	—
						9	Sorsolásra (alapszab 7. §.)	26	—	100	—
						10	Posta díjakra	200	—	300	—
						11	Adóba, pásztorbérbe, kéménvseprés, vízvezeték és birtosítási díjba	50	—	60	—
						12	Méhésztelep fenntartására	200	—	700	—
						13	Alapszahály ujjnyomására	160	—	160	—
						12	Vándorgyűlések rendezésére stb.	600	—	600	—
						15	Előre nem látható vegyes kiadások	500	—	880	—
						16	Pályadíjak	—	—	100	—
								4988	73	5820	—

Kolozsvár, 1906. november 17-én.

Dr. Balázs Ferenc,
főtítkár.

Zsögön Rác Mihály,
méh. egyll. pénztáros.

Sz. 5—896.

Tárgyalta és elfogadta az Erdélyi Méhész-Egyesület igazgató-választmánya Kolozsvárt, 1906. év november hó 17-én tartott ülésében azon megjegyzéssel, hogy a bevételi hiány fedezésére államsegély fog kéretni.

Az Erdéigrészi Méhész-Egyesület 1906. évi zárszámadása.

Folyó szám	Bevétel	Előírás		Lerovás		Hátralék		Folyó szám	Kiadás	Előírás		Lerovás		Hátralék	
		K.	f.	K.	f.	K.	f.			K.	f.	K.	f.	K.	f.
1	Múlt évi pénztári maradvány	147	13	147	13	—	—	1	Lap-expeditor évi munkadíja	91	20	91	20		
2	Tagdíjakból	1936	—	794	40	1141	60	2	Főtitkár évi irodaátalánya	100	—	100	—		
3	A méhteleg jövedelméből	24	—	24	—	—	—	3	Szerkesztő évi irodaátalánya	200	—	200	—		
4	Államsegélyből	2000	—	2000	—	—	—	4	Pénztárnok évi irodaátalánya	100	—	100	—		
5	Hirdetési díjakból	257	35	51	16	206	19	5	Méhészeti Közlöny nyomdai költsége	528	86	528	86		
6	Előre nem látott vegyes bevétel	80	18	80	18	—	—	6	Postadíjakra	96	—	96	—		
	Összes bevétel	4444	66	3096	87	1347	79	7	Adóba és pásztorbérbe	11	62	11	62		
	Összes kiadás	—	—	2292	92	—	—	8	Méhészeti telep fentartására	100	—	100	—		
	Maradvány	—	—	803	95	—	—	9	Előre nem látott vegyes kiadások	1065	24	1065	24		
									Összes kiadás	2292	92	2292	92		

Összes bevétel 3 96 kor. 87 fill.
 Összes kiadás 2292 kor. 92 fill.
 Pénztári maradvány 803 kor. 95 fill.
 Pénztári követelés 1347 kor. 79 fill.
 Pénztári tartozás: semmi.

Jegyzet. A rendkívüli közgyűlés által megszavazott 1000 korona igénybe nem vétetett.

Kelt Kolozsvárt, 1906. évi december hó 31-én.

Zsögön Rácz Mihály,
pénztárnok.

Január a méhesben

A méhésznek január havában is, mint mindig, akad teendője méhese körül s miután ezen teendők nem oly természetűek, mint a nyáriak, egy kissé unalmasok is.

A legfőbb dolog arra ügyelni, hogy a méheket ne zavarja senki és semmi.

Nem szabad a méhes közelében nagy zajjal járó munkát végezni, annál kevésbé a méhes szín oldalát vagy épen a kaptárakét megütögetni, mozgatni. A legkissebb zaj is a méheket a csomó elhagyására kényszeríti, a röpnyláshoz futnak, ott a hideg megdermeszti őket és elvesznek. A rezgés vagyis a kaptárak megmozdítása pedig épen nagy veszélylyel jár, mert a fűrtbe összehúzódtott méhek — a melyek dermedtségükben alig tudnak kapaszkodni — a hirtelen mozgásban a fűrtből csomókban hullanak az aljdeszkára, ahol a röpnyláson át betoduló nyers hideg egészen megdermeszti és elpusztulnak.

Még azért is káros a méhekre nézve a háborgatás, mert ijedtségben menekülésre gondolnak, a mézből magukat teleszivják, a hideg miatt ki nem repülhetvén, belső terhüktől meg nem szabadulnak s könnyen vérhas betegséget kapnak.

Ilyenkor télen a méhek ellenségei, az egér, menyét, mint a melyek a kaptárba furakodnak s nemcsak a méheket zavarják, hanem a mézet megdézsmálják, az építményt szétroncsolják. Ezért jó a méhesben egérmérget széthinteni vagy alkalmas csapdákat felállítani. Macskával kifogni azokat nem tanácsos, mert a macskák a kaptárakon ugrándozva, a méhek nyugalmát zavarják.

Ellenségei a méheknek a harkály, mely a kaptárak falait kopogtatja s a röpnyláson kizavart méheket fölfalja.

A cinkék, verebek és fajrokonaik szintén leselkednek a méhekre s különösen enyhe napos időben kijáró méheket elfogdossák. Üzzük el azokat a méhes tájékaról, mert a gyakori üldözés attól elidegeníti őket.

Ha méhesünk nincs szélmentes helyen felállítva lássuk

el a röpnyilásokat olyan ellenzőkkel, a melyek a szél közvetlen útját megtörik s egyuttal a röpdeszkára tűző nap-sugarat is kizárják. Ez az ellenző még azért is alkalmas, mert a röpnyilást megvédi attól, hogy a hó befödje.

Enyhe derült napokon, midőn a levegő $+ 10 - 12^{\circ} \text{C}$. a méhek tisztuló kirepülést tarthatnak, de a méhes elé ilyenkor szalmát hintsünk, esetleg ponyvát vagy gyékényt teritsünk, hogy a netalán lehulló méhek ne essenek a hideg földre, mert ott megdermednek s lakásukba többé vissza nem térhetnek.

A téli hónapok teendői közé tartozik első sorban még az üres kaptárak gondozása, hogy azokban az egerek tanyát ne üssenek; azok javítgatása. Keretek készítése és javítása; a lépek osztályozása; az ócska lépek és törmelékek kiolvasztása, műlépek készítése.

A hosszú téli estéken méhészeti művek olvasása, tanulmányozása s egyáltalán szakismeretének gyarapítása minden méhésznek, aki igazán méhész akar lenni, elkerülhetlen kötelessége, mert senki sem tud annyit, a mennél többet nem lehetne tanulni.

Akadályozzuk meg a méhek pusztulását.

Kiméljük a méheket és háritsuk el tőlük mindazt, a mi nagyobb arányu pusztulásukat okozhatná.

(Sötér Kálmán alaptételeinek 4 ik pontja.)

1. Mindenesetre a betelelésnél kell kezdenünk, mint a mely alapja a jövődöbeli méhészkedésünknek.

A betelelésnél az első főkellék, hogy méhtörzseinknek fiatal, fiasításképes anyjuk legyen; azért is mindazon méhtörzseinket, a melyekről teljes bizottsággal nem tudjuk, hogy az anyjuk micsoda minőséggel bir, át kell vizsgálnunk, az anyákat ki kell keresnünk és meggyöződönk, hogy bir-e a megkivántató minőséggel. Ha igen, az esetben meghagyjuk és feljegyezzük. Feljegyezzük azt is, hogy a népessége elegendő-e arra, hogy legalább mint tartalékraj kitelelni képes legyen. Ez esetben meghagyjuk és csak a tápszükség-

letet, mézet, virágpórt pótoljuk annyira, hogy ne csak a télen, hanem a tavasszal és a fiasítás ellátására elég legyen.

Ha azonban vagy az anya nem felel meg, vagy a népesség csekély, félre teendő és majd hasonminőségüvel egyesítendő. Megjegyzem azt is, hogy én a télire való egyesítésnek egyáltalán nem vagyok barátja. Nem pedig azért, mert az — eltekintve a lebódítástól, a mit szintén nem ajánlok — nagyon ritka esetben szokott jó sikerre vezetni. De nem főként azért, hogy ha nem okvetlenül szükséges, mért szaporítsuk télire a kenyérfogyasztókat. Tehát egyesítjük csak azokat, a melyek magokban nem tudtak volna kitelelni. Nem egyesítvén ok nélkül, megkíméljük attól, hogy haszon nélkül elpusztíttassanak. Ugyanis az egyesített, t. i. más törzshöz hozzatett család népe nem igen szokott új helyén ott maradni, legalább az öregebbjei nem; hanem azok visszarepülnek a régi helyükre s ott nem találván meg régi kasukat, a szomszéd kasokba furakodnak, ott pedig mint idegenek leöletnek.

2. Megkíméljük méheinket, ha nem zsufoljuk össze tulságosan, hagyván nekik elegendő üres helyet, hogy télen át legyen levegőjük. A fenéig leépített kas alá tobzást teszünk, vagy keretes kaptárban az alsó osztályba, a mézzel teltek helyett üres lépeket teszünk; illetőleg úgy rendezzük be, hogy ott csak félig telt mézesek legyenek. Így azután nem fognak lefulladni. Nem szabad tulságosan beburkolni sem, főként az erős, népes törzseket; mert sokan levén, nagy hőséget fejlesztenek, a mi szintén veszedelmüket okozza.

3. Tavasszal nem szabad háborgatni, költőfészkeket kibontani, mert azzal a fiasítást meghűtvén, veszedelmüket okozzuk.

4. Nem szabad tavasszal sem szükségből, sem spekulatív etetni. Szükségből azért nem, mert már eredetileg az őszzsel, a beteleléskor el kellett látnunk annyi mézzel, hogy az egész a főhordásig eltartson. Tavasszal etetvén, a rendszeren felüli fiasításra ösztönözzük, a minek rendszerint az a következménye, hogy csak néhány napi rossz idő, hideg esőzés bekövetkeztével, a fiasítás meghül, elpusztul. Ha pe-

dig rossz idő be nem következik, a nép idő előtt felszaporodván, rajzik és sokat rajzik.

5. Ne rajoztassuk méheinket; főként pedig ne rajoztassuk sokat és ne készítsünk műrajokat. Mert hiába van a sok raj, azok legnagyobb része a mézelő idő elmúltával vagy elpusztul, vagy mint éh-rajok tovább mennek, kíváncsodolnak jobb hazát keresni. A rajzás rendkívül sok kárunkkal jár; mert éppen abban az időben rajzanak méheink, a mikor a legjobb mézgyűjtő idő van. Ezt belátva, a praktikusabb méhészek sok mindent elkövettek a rajzás megakadályozására. Csak hogy mindazon fogások nem igen váltak be és nem csak magoknak, de méhtörzseiknek is sok kárt okoztak. Az én kaptáram a nép kaptára és az én rendszeremmel, én hiszem, sőt meggyőződtem róla, hogy a rajzás teljesen a mi hatalmunkban van. Megakadályozhatjuk a rajzást a nélkül, hogy a méheken bármiféle erőszakoskodást elkövetnénk. És azzal, hogy méheink nem rajoznak akkor, a mikor a mézgyűjtés ideje van, igen nagy hasznot teszünk magunknak, mert méheink kétszer, sőt ötszörte több mézet gyűjtenek, mint különben gyűjtöttek volna.

Hogy állításaim valóságát begyőzzem, utalok kalauzomra; a ki azt elolvassa, felment engemet minden bizonyítgatástól, meggyőződik azok valóságáról. Hogy pedig mindenki elolvashassa azt, a lehető rövidre szabtam s ahhoz képest az árát is 1 K. 50 fillérre leszállítottam. Melyet hozám Szekszárdra beküldvén, keresztkötés alatt bérmentve megküldöm.

Dömötör Lászió.

Az odvas fa.

A kaptárak szerkesztői legtöbbszörre álláspontjukat arra alapítják, hogy milyen életük van a méheknek a vad erdőkben, odvas fákban. Jobban mondva az a sokszor emlegetett odvas fa képezi azt a mintát, amely után kaptáraik alakját, méreteit, a röpnylás helyzetét és nagyságát alkotják és magyarázzák.

Sokszor gondolkoztam, hogy miért nem a kúpos kaso-

kat veszik mintául s miért éppen az erdei odvas fákat. Pedig ennek megoldása éppen oly könnyű, mint a Columbus tojásáé.

Az odvas fa képezi a kaptárkészítők kaptáját s arra alapítják legtöbb *döntő* érveiket.

A ki kis kaptárt készít, így érvel: „az erdőben az odvas fában melynek belvilága? dm³ a méhek kitünően működnek stb.“ A nagy kaptár előállítója pedig azt mondja: „Nézzük csak az őserdőkben százados fák öblös odvában települt méhtörzsek életét“ stb.

Más megint nemcsak a bő, ismét más a szűk rönnyilást magyarázza ki az erdei odvas fákból, hanem annak alsó vagy felső voltát is.

Szóval az az odvas fa, vagyis most bátran mondhatjuk *odvas kaptafá*-ban van a méhészet alapvető tudománya.

Ez az érv az egész méhészetet egy cipész-műhelylyé teszi, a melyben olyan kaptát választhatunk magunknak, a milyen éppen tetszik. Van ott mindenféle dús választékban. S csak azon csodálkozom, hogy még eddig nem akadt senki, aki *görbe* kaptárt készített volna, vagy a kaptár *ferdén* állítását tartotta volna a legmegfelelőbbnek a méhek életére és munkásságára, pedig hát ilyen is van az erdőn elég s abba is beköltöznek a méhek és élnek benne éppen olyan vigan, akárcsak nyilegyenes és függőleges volna.

Ez az odvas kaptafa bizony ép oly kevésbé irányadó, akár belvilág, akár más tekintetben. Nem hat ki a méhek életére és működésére annak sem nagysága, sem alakja, annál kevésbé állása.

Egészen más az, a mi a méhek életének és munkásságának előnyt ad az odvas fában és ez a háborítlan élet, amit nemcsak az odvas fában, hanem sziklaüregekben, toronyokban s más olyan helyeken, — ahol őket semmi sem zavarhatja — elérnek.'

Zavarás a méhek legnagyobb ellensége. Szerkeszthetjük a kaptárt akármiből, akármilyen nagyságra, alakra, semmi eredményre nem vezet, ha a méheket nyugodtan dolgozni nem hagyjuk.

A méhek a háborgatást leginkább tavasszal érzik meg,

a mikor a szaporítás folyamatban van, ilyenkor háborgatni a méheket kiszámíthatlan kárt okozunk magunknak.

Az a példás rend, az az általuk előre kiszámított elhelyezkedés, a sejtek felhasználása a méhek háborítása-kor megbomlik s a család nem képes a főhordásig úgy elkészülni, hogy azt kellőleg kihasználhassa.

Nincs az a kis kas, a melyben a méheket nem háborgatjuk, hogy abban jól ne éreznék magukat s nincs az a kaptár, a melyben jól elhelyezkedtek s munkájukat mi sem zavarja, hogy abban eredményt elérni ne tudnánk.

Tévedés tehát azt hinnünk, hogy a kaptár rossz. Nem rossz az egy sem, hanem minden kaptár csak akkor és csak úgy felel meg a várakozásnak, ha abban a méhek nyugodt fejlődését, munkálkodását minél kevesebbet háborgatjuk s csak akkor avatkozunk munkájokba, ha azt okvetlenül megkivánja valamely oly rendetlenség, a mely a méhek életét és szabályos fejlődését veszélyezteti. Ilyen az anyátlan-ság és következményei, a lépek összedülése vagy leszakadása stb., mint a melyek gyors segítséget igényelnek.

A méhészetben az odvas fának csak azt a tulajdon-ságát kell jónak és célszerűnek ismernünk, hogy nem zavarhatjuk benne a méheket, egyébiránt egy összetákoltt deszkaládánál, melyre egy bizonytalan alakú tetszés szerinti nyílást vágunk, nem bir nagyobb fontossággal, mert, ha az odvas fának ajtót vágunk és azon át a méhek munkájába beleavatkozunk, nem fog abban a család különb munkát teljesíteni, mint akármelyik rozoga kaptárban.

Szilágyi.

A méhszurás gyógszere.

— Olaszul írta: A. D'Rauschenfels. —

Sok volna előszámlálni mindazon gyógszereket melyeket a méhszúrás okozta fájdalom csillapítására és daganat eloszlatására javálnak. A méhszurás ellen kipróbált gyógszerünk — fájdalom — eddig még nincs. A javalt gyógszerek általában hatástalanoknak bizonyultak. Legtöbbje még az „ellenszer“ megjelölést sem érdemli meg.

De bajos is ám külső szerrel hatástalanná tenni egy oly mérget, mely egy alig látható finomságu fullánk segítségével egy parányi nyíláson át jut a vérbe, hol erős maró hatásánál fogva sajjgást és rögtöni daganatot idéz elő. Mert a mint a fullánk a testbe jutott, a mérgező hatást azonnal megindítja, de egyszersmind el is zárja a nyílást annyira, hogy attól, mielőtt azt el nem távolítjuk, a sebbe semmitéle ellenszer be nem juthat s a mig eltávolítanók, azon pár pillanat alatt a vér folytonos keringése már a mérget tovább sodorta. Tehát itt külső hatásos gyógyszerre nem is számíthatunk, csupán az enyhítésre.

Többek között legenyhitőbb hatása volna az 1 rész acidum fenicum és 300 rész oly vízből álló keveréknek, melyben előbb egy kanál konyhasó lett feloldva. Ezen oldatot jól bedugaszolt üvegben sokáig eltarthatjuk. Egy másik szintén javalt szer a tiszta ammoniak, melyből a sebre egy csepp teendő. Sulyosabb esetben 5—20 csepp ammoniaknak egy pohár vízben való bevétele is jónak tartják, de ugy ezen, mint a dohánylé használata nem nagyon ajánlatos, mert könnyen sulyosabb következményekkel járhat.

Részünkről azt ajánljuk, hogy a szurás után a fullánkot minél gyorsabban távolítsuk el, a mérget szivjuk ki s a sebet megnyálazott ujjunkkal dörzsöljük be. Ezután bármennyire sajogjon is, kerüljük a seb vakarását, mert azáltal azt még nagyobb gyuladásba hozzuk.

Kérelem.

Tisztelettel kérjük tisztelt tagtársainkat és egyletünk barátait, sziveskedjenek barátaik és ismerőseik köréből egyletünknek minél több tagot megnyerni. A tagok bejelentését kerjük dr. Balázs Ferencz főtitkár urhoz (Kolozsvár, Mészáros utca 3. szám alá) intézni.

A szerkesztőség.

